

BUITEN

23^e JAARGANG N°. 23

ZATERDAG 8 JUNI 1929

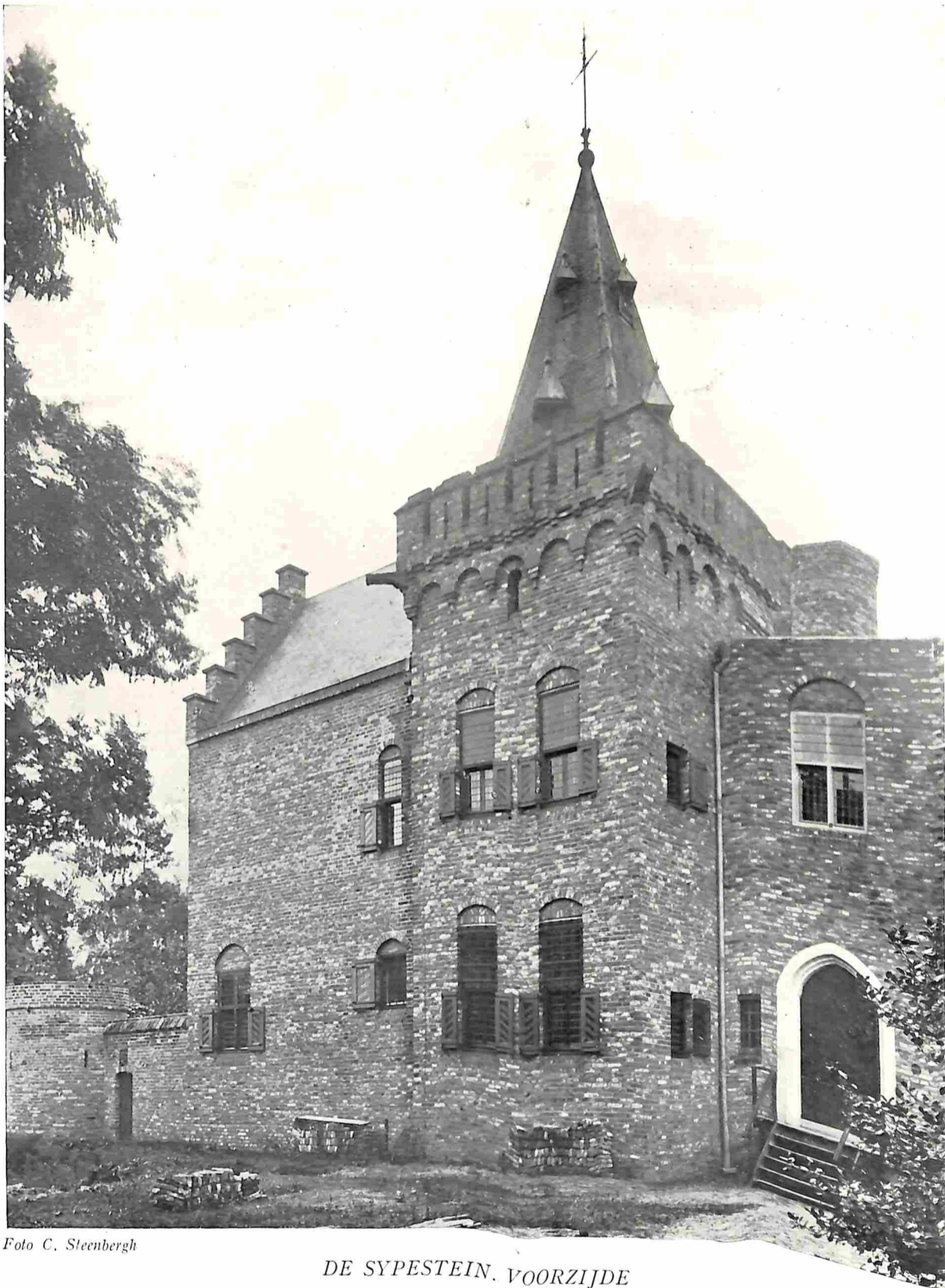

Foto C. Steenbergh

DE SYPESTEIN, VOORZIJDE

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

GALATEA EN HANS BRIL, DOOR JAN WALCH (23)	BLZ. 266
EEN NIEUWE WEDSTRIJD: KORTE VERHALEN	BLZ. 267
DE SYPESTEIN (GEÏLL.), DOOR RO VAN OVEN	BLZ. 265, 268—270
DIERENLEED, DOOR A. DE HULLU	BLZ. 269
EEN HOEK VAN ENGELAND, (DOOR DE LANEN VAN KENT), (GEÏLL.), DOOR IRENE CLEPHANE	BLZ. 270—273
TOEN WIJ SCHOOLKINDEREN WAREN, DOOR TANTE VAN TOENTERTIJD.	BLZ. 272
DE GOUDEN WIEG, DOOR A. H. TR.	BLZ. 273
LUCHTKASTEEL (GEÏLL.), DOOR J. S. VAN SCHAICK	BLZ. 274—275
WEES OP UW HOEDE	BLZ. 275
HET VERHAAL VAN EEN WRAAKNEMING, DOOR K. KIKUCHI, (VERTAALD DOOR J. B. SNELLEN EN J. KUMAKURA (5))	BLZ. 276
ONTVANGEN UITGAVEN	BLZ. 276
AVOND (ILL.)	BLZ. 276

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van een advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Redactrice Mw. Ro van Oven, Emmastr. 15, Amsterdam, stukken voor de Administratie aan de Uitgevers N.V. Scheltema & Holkema's Boekhandel en Uitgevers-Mij., Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's

Nieuw verschenen nummers 25 ets., oudere 50 ets.

N.V. SCHELTEMA & HOLKEMA'S BOEKHANDEL
EN UITGEVERS-MIJ AMSTERDAM

GALATEA EN HANS BRIL

23) DOOR JAN WALCH

WANT — we hebben het al bij een vorige gelegenheid kunnen waarnemen — de alcohol verdampte door Hans' meer geestelijken schedel sneller dan dit bij de verstoffelijkte menschheid het geval is. En zoo kon hij verrassend en verlossend gauw weer beneden verschijnen. Inderdaad verlossend; want Hans' prachtrede was wel een verontschuldiging voor véél; doch niettemin was het voor het keelgat van deftige Amsterdammers een ietwat moeilijk te verzwelgen brok: te feestmaaltijden met een al vóór den maaltijd dronken professor. En daar scheen het toch op te zullen uitloopen. Men had voorloopig nog onder den verheugenden indruk, dat het ietwat schandaleuze feestelement uit de hall was verdwenen, redelijk plezierig bij elkaar gezeten; maar nu het uur van den maaltijd naderde, begonnen er onprettige hiaten in het gesprek te ontstaan, op onbevredigende wijze met blikken in de richting van de klok aangevuld. Zelfs werd een enkel angstig woord gewaagd over het toch *denkbare* geval, dat de professor niet bijtijds zou zijn „uitgerust”; of „bijgekomen van de vermoeienis”, waarbij men — zij het ook: ternauwernood — de mogelijkheid *bedácht*, dat Hans tot 'n uur of tien boven zou blijven. Ja, — „'t zou wel zoo'n vaart niet loopen”; „men moest nog maar eens even geduld hebben”; en in afwachting nog een cocktailtje drinken. Maar ziet, juist hadden een paar heeren van 't gezelschap in een omzichtig ter-zijde de quaestie overlegd, of men Galatea niet eens op haar broer kon afsturen; of althans bij haar naar zijn gewoonten in gevallen als dit informeerden, toen — de klok wees nog géén half zeven; 't was nog precies en prachtig

op tijd — de jubilaris verscheen; helderder en parmantiger dan ooit; en zei: „Ziezoo, — het is goed dat ik even ben gaan liggen; ik was werkelijk door de verschillende aandoeningen liggen; wat in de war”. En zoodra ze zijn stem hoorden — hij was ongemerkt naderbij gekomen — sprongen ze innig verheugd op; en, gezien Hans' formaat, was de versregel „Als het kindje binnenkomt, juicht heel het huisgezin” volkomen toepasselijk. En ze feliciteerden hem nog maar eens; en niemand preciseerde die felicitaties; en niemand wist ook zoo precies meer, waarmee men feliciteerde; want nu men op de been stond, bleek men door het gespannen wachten en de cocktails-terbleek men door het gespannen wachten en de cocktails-terpoozing óók een beetje in de war. Zoodat Hans, die er zoo frisch uitzag, of hij zoo uit het bad kwam, zelfs moed vond tot de ietwat onbeschaamde opmerking: „Wil jelui wel getooven, dat ik me bijna *dronken* voelde? Och ja, bij zooveel emotie kan je niet veel verdragen!” Met welk zeer terloopschijnend pleidooi hij ook volkomen gerehabiliteerd scheen. Ten tweeden male op dien zosten November; en ten tweeden male was het publiek verteederd en zelfs een beetje beschaamd, want ze waren minder helder dan Hans; en ze hadden blijkbaar het element-dronkenschap in zijn onwel-zijn zeer overschat. Maar hij nam zich intusschen voor, aan het diner weinig te drinken.

Dat diner verliep dan ook keurig; en Hans was pas bij het dessert een heel klein beetje in de war van de champagne. Galatea hield zich bij Victoriawater. En toen had één van de gasten het idee, nog even naar een niet al te nobel café-chantant in de buurt te gaan; maar daar voelden ze zich niet erg op hun gemak; ontwarende dat ze toch werkelijk geen studenten meer waren, doch deftige burgers.

* *

Om één uur stond Hans alleen op zijn studeerkamer; Galatea was dadelijk naar bed gegaan. Hij stak een pijpje op, en keek de post in. Het voornaamste stuk was een brief van Goldsman, berichtende, dat de stukken voor hem gereed lagen, en het verzoek, ze „dezer dagen” te komen „overnemen”. Eén oogenblik was Hans verwonderd. Goldsman was den heelen middag erbij geweest; en had aan tafel nog erg mooi gespecht; waarbij hij maar éven, en met een volmaakt edelmoedig accent, gezinspeeld had op het feit, dat ook hij mocht meewerken, op bescheiden wijze, aan deze zoo verdiende glorie van Hans. Wat dan sloeg op de f 1200. — Maar van de stukken en van dezen brief, dien hij vanmorgen toch verzonden moest hebben, had hij niet gerept . . . Enfin, zaken zijn zaken, dacht Hans. Hij heeft dat gescheiden willen houden van de feestelijkheid.

Intusschen, hij wilde morgen die „zaak” dan meteen maar in orde brengen; en met 't geld erop afgaan. Vooruit — En hij knipte in de lucht; en zei de woorden:

Goldegoldegolde

Hier Kobolde . . .

Toen schrikte hij. Zijn hand bleef leeg. Hij bracht ze onder zijn oogen. Bekeek ze góéd. Leeg.

Dit was *te* erg om er nu dadelijk verder over te denken. Kom, hij was misschien weer dronken. Hij zou maar naar bed gaan. En dat deed hij.

TIENDE HOOFDSTUK

EEN BEETJE ONTREDDERING

Het ontwaken van Hans op den eersten Decemberdag van zijn menschelijk bestaan was niet zoo plezierig als dat na zijn triomf van den eersten October. Het was zelfs eenigszins benauwd; zijnde het verlengstuk van een nachtmerrie; een droomdruk, waaronder speciaal zijn rechterarm lam van vermoeidheid was geworden. Want die arm had steeds maar in de lucht gegrepen, en had daar allerlei gladde en griezelige objecten uitgehaald; als adders, padden, en dergelijk gedierte, hem uit zijn Harz-bestaan niet ongemeenzaam, en toen, in zijn natuurlijken staat, minder door hem geschuwd; maar waarvoor hij thans de gevoelens van een door-en-door beschaafd mensch had. Ook slijk had bij deze gelegenheden door zijn vingers geglibberd, aardsch slijk, maar niet in den min, en allengs meer, van zijn toestand bewust, 'n beetje ontredder in zijn bed. Want tot-nog-toe was zijn tocht door de menschenwereld, zij het dat die allengs het doel van een onderzoek verloren had, een triomftocht geweest; overvloedig had hij de glories van het mensch-zijn genoten; nu echter was er een kink in dezen roemruchten kabel gekomen.

Inderdaad, wat moest er van hem worden, als deze wonderdadige bron, of liever regen, van inkomsten definitief was opgedroogd? Allerlei gedachten zwierden hem door het hoofd, en hielden zijn aandacht een oogenblik gevangen. Hij dacht aan de verhalen van „geldgebrek” en „armoede”, die in de menschenwereld schering en inslag waren, en hoe hij daarnaar met een beetje glimlachende en minachtende verwondering placht te luisteren; als iemand die daar boven verheven was. En dadelijk daarop *deze* gedachte: Dat was hij ook inderdaad gewéést Een oogenblik bleven zijn oogen stil; hij zag zich terug op het oogenblik, waarop hij, in het Berner Oberland, zijn menschenlijke loopbaan begon. Toen wist hij niet van rijk of arm, en als het lot hem toen gevoerd had te-midden van arme menschen, wel, zijn tocht was zéker even „interessant” geweest; en — een oogenblik voelde hij dit nu, en 't was een gewaarwording als een verwijt — misschien waren dan uit de veelheid der menschenlijke aandoeningen hem heel andere hoedanigheden aangevraagd. . . Hij zou gevoeld hebben, wat hij nu voor het eerst voelde: de *nooden* van het mensch-zijn. En: medelijden Ja. Nu had hij in elk geval voorloopig medelijden met zich-zelf. . . .

Het was ook geen kleinigheid. Goldsman's nota. — Hij rolde zich het bed uit, langzamer dan gewoonlijk, vanwege de melancholie; om die nota uit zijn studeerkamer te halen. Hield ze, door de gang loopend, nog in de hand; dát te lezen kwam altijd nog vroeg genoeg. Toen zette hij zich op den rand van het bed, en haalde langzaam den fatalen brief met de nog fataler rekening uit de enveloppe. Ja, daar stond het bedrag: f 120.430.29⁵. Honderdtwintigduizend, dat was de prijs der honderdtwintig aandelen; a pari uitgegeven; en dan volgde met de nauwkeurige detaillering die altijd de opgave van kleine bijpostjes op een groote rekening kenmerkt (zegel, commissieloon, enzoovoort, enzoovoort) een rijtje luttele bedragen, waarmee de nauwgezette heer Goldsman het toch nog tot vierhonderd dertig gulden negenen-twintig en een halven cent had weten te brengen. Er was misschien nog wel iets op af te dingen geweest, maar dat was Hans te min. Hij dacht niet aan afdingen. Hij dacht aan heel iets anders. Hij dacht aan vluchten.

Ja, vluchten. Zoo, in-eenen, uit de beklemmende, de verstikkende benauwenis van schaamte die hij van alle zijden om zich voelde oprijzen; die als moordende muren hem zou omringen, zoodra zijn schande door Amsterdam zou worden gefluisterd. — Vluchten, vóór Goldsman met die oogen, die hij nu weer, uit het spoor van hun beminnelijkheid, vereselijk zou laten rollen, hem voor bankroetier zou schelden. Verdwijnen uit deze wereld, zooals hij veertienhonderd jaar geleden ook ineens verdwenen was. . . .

Maar neen, dat voelde hij wel, dát ging niet En even wist hij, waaróm niet; gaf hij zich rekenschap, dat hij toch eigenlijk, ondanks al de gevaren en bedreigingen der menschenwereld, *mensch* wilde blijven. Dat ook de echt menschenlijke zucht-tot-zelfbehoud al één van zijn eigenschappen was geworden. En hij zuchtte. Het was de zucht van iemand die zich van zijn gemakzucht bewust wordt; van de eischen van zijn lichaam. Het was de volkomen menschenlijke zucht; en het was bij Hans de *éérste* zucht zijner menschenlijkheid.

Die als onmiddellijk gevolg had — een gevolg dat te dezen zeer vaak optreedt — dat hij nog eens even een poging wou doen om aan geld te komen. *Gemakkelijk* aan geld te komen. Je kon toch niet weten. Gisteravond was hij zichzelf niet geweest; nu, geen wonder, na een dag van zooveel emoties; en anderhalf roesje. Foei, neen, neen, dat moest hij niet weer doen! Hij had 't nooit zóó beseft, dat hij het niet weer doen moest. Maar intusschen, met de proef zelf draalde hij; liever nog wat overleggingen en zelfbeschuldiging, dan misschien tot de ontdekking te komen. . . . O, als het nu weer mislukte. . . .

Hans vermande zich. Hij stond op; het was te emotionneerend om er bij te kunnen blijven zitten. . . . Langzaam, aarzelend, hief hij de rechterhand. Opende den mond. Zou de spreuk zeggen. Ontzet bleef hij, met gesperde kaken, staan:

Hij wist ze niet meer.

Nee maar, dát was te gek. Hij móést ze weten. . . . Gisteravond nog. . . . Ja, toen had hij ze toch nog uitgesproken. Of niet? Had hij 't zich maar verbeeld?? Groote goden.— Eeuwige Oberon! Had hij de spreuk maar ergens opgeschreven! Ja — zoiets bedacht je alleen als 't te laat is. Dat wás niet iets, dat je opschreef. Niet iets waar je ook maar over dácht! Dat kwam vanzelf. Dat was een condensatie van den rijkdom

der natuur, zooals hij zelf een geest van de natuur was. . . . Dat hoorde bij elkaar, van vóór alle eeuwen, tot in alle eeuwen der toekomst. Zoolang de natuur de natuur bleef.

Ja, zóó lang. . . .

Maar Hans verkoos niet, zich daarin te verdiepen. Nu het uit was met de wondergaven — want heel duidelijk, hardduidelijk beseftte hij het, wist het zéker: dát het *uit* was —, nu zou hij zich dan redden als een mensch. En hij dacht: ik heb toch in elk geval een niet te versmaden positie. Dat was nog de állermenschenlijkste gedachte, die hij óóit had gehad. Het was of hij, *die* denkende, over een hoogen duisternen drempel stapte en een deur binnenging. De deur klapte achter hem dicht met een fatalen klank, die hem door zijn hoofd duizelde. Hij sloot de oogen. Moest weer even op den rand van het bed gaan zitten. Het was of er iets in de omwandingen van zijn lichaam verstarde en verstroefde. Hij liet zich achterover vallen, en zonk weg in bewusteloosheid.

Toen hij weer bijkwam, voelde hij zich een ander wezen. En het scheen niet bepaald een verslechtering. Hij was energieker en beperkter. Hij was menschenlijker. Als we niet historisch ten opzichte van hem georiënteerd waren, zouden we zeggen: hij *was* een mensch.

* * *

Maar een mensch in geldnood. Dat is, voor een mensch: in nood. Hij moest honderdtwintigduizendvierhonderddertig-gulden negenen-twintigeneenhalvencent betalen. Hij keek in zijn geldlade; zakelijk, menschenlijk. De dertiggulden negenen-twintigeneenhalvencent zaten er in. Maar dat was niet voldoende. Er moest dus geld komen.

(Wordt vervolgd)

EEN NIEUWE WEDSTRIJD

KORTE VERHALEN

De foto-wedstrijd, door „BUITEN” uitgeschreven, heeft uitnemende resultaten opgeleverd, gelijk de lezers van „BUITEN” gedurende de afgelopen maanden hebben kunnen aanschouwen. Daarom meenen wij, dat een nieuwe wedstrijd de belangstelling van vele onzer lezers zal wekken. Ditmaal willen wij hun, die beter de pen (of schrijfmachine!) dan het fototoestel hanteeren, gelegenheid geven met elkaar te wedijveren in de kunst van het vertellen.

VOORWAARDEN

We vragen *korte* verhalen, liefst over een onderwerp dat in verband (mín of mèer verwijderd) staat met „BUITEN”, met het buitenleven.

De verhalen, die 800—1200 woorden mogen bevatten, moeten worden ingezonden vóór 1 September 1929 en geadresseerd worden aan de Administratie van het weekblad „BUITEN”, Rokin 74—76, Amsterdam. Op de enveloppe dient te worden vermeld: Wedstrijd „Korte Verhalen”.

Iedere inzender mag slechts één verhaal, dat met een pseudoniem moet worden onderteekend, insturen.

De naam van schrijver of schrijfster moet worden bijgevoegd in een gesloten couvert, waarop aan de buitenzijde het door hem of haar gebruikt pseudoniem staat geschreven.

PRIJZEN

Als prijzen worden uitgelooft:

Walter Crane: Kunst en Samenleving.

Emilie van Kerckhof: Java.

Een jaar-abonnement op „BUITEN”.

Verder een aantal premies:

Charles G. D. Roberts: Menschen en Dieren.

Charles G. D. Roberts: Hoeven en Klauwen.

Ellen: Twee vrouwen.

Ellen: Een Vriendschap.

De met een prijs bekroonde verhalen zullen in „BUITEN” worden gepubliceerd en gehonoreerd resp. met f 50.—, f 35.— en f 20.—. De met een premie bekroonde verhalen zullen eveneens gepubliceerd worden en gehonoreerd met f 15.— per stuk. Uit de niet-bekroonde zal een keuze worden gedaan: deze zullen (na overleg met den auteur) in „BUITEN” worden opgenomen tegen het gewone honorarium.

JURY

De bekroningen zullen worden toegewezen door een jury, bestaande uit: Mr. P. H. RITTER, Hoofdredacteur van het Utrechtsch Dagblad, Mevrouw M. C. VAN ZEGGELEN, letterkundige, Mevrouw RO VAN OVEN, Redactrice „Buiten”.

Foto C. Steenbergh

GRACHT EN WALLEN

DE SYPESTEIN

VREDIG zijn de lage landen van Loosdrecht, van Oud- en Nieuw-Loosdrecht. Nog is het mogelijk daar, niet al te ver van de groote stad, de milde rust te vinden, die hier gelukkig maar weinig wordt verstoord door ons modern verkeersmiddel, de zéér beminde, de fel verfoeide auto. Stiller, dorpscher nog dan Oud-Loosdrecht is zijn wederhelft, naar de Utrechtsche zijde uitgebouwd. Immers vele vermoeide stadbewoners trekken naar de wijde, open plassen, die Loosdrecht zijn modern-sportieve vermaardheid hebben gegeven. En het schijnt wel of de stad, als ze eenmaal den mensch heeft aangegrepen, hem nooit geheel meer loslaat en alsof hij, die zich terugtrekt in eenzaamheid, nooit geheel het wezen van een geboren en getogen landbewoner veroverft. Zoodat Oud-Loosdrecht met zijn zeilsport, zijn onvolprezen zwemgelegenheid van wereldscher ingesteldheid is dan Nieuw-Loosdrecht, heel aan den anderen kant gelegen, waar de boerenwoningen nog vriendelijk gereid staan langs den smallen straatweg. Waar alles naar Utrecht is geörienteerd, Utrecht, dat nooit zal doen vergeten, dat het eenmaal de bisschopsstad bij uitnemendheid is geweest en dat daardoor zoo ontzaglijk verschilt van Amsterdam de handelsstad. Zij verschillen van elkaar, hun bewoners onderscheiden zich door eenzelfde verschil van elkaar. Zoodat het naar Utrecht gerichte deel van Loosdrecht andere aanknooppingspunten met het steedsche leven heeft. En Nieuw-Loosdrecht alle luidruchtigheid en wereldsche allure uiterst gematigd weerkaatst, vollediger het karakter van voorbijgegene eeuwen heeft bewaard. ☞ Toch staan we min of meer verbijsterd, als we, komend uit het Gooi, uit Nieuw-Loosdrecht, opeens teruggekeerd schijnen te zijn tot de middeleeuwen. Voorbijgegene eeuwen beperken zich voor den modernen mensch meestentijds tot een tijdperk, dat met den tachtigjarigen oorlog begint: wat daarachter ligt is, behalve den

moord op Willem den Zwijger, Alva en den Briel gemeenlijk een boek met zeven zegelen gesloten. De mogelijkheid, dat we in het hartje van ons land een kasteel zouden aanschouwen, dat hoogstens nog in den Achterhoek geoorloofd is, scheen onbestaanbaar. En inderdaad, als we, ter rechterzijde van den smallen, goedmoedigen straatweg rondeelen en vestingmuren aanschouwen, waar we ieder oogenblik de dreigende piek van een piekenier verwachten te zien, dan bevangt ons het gevoel, dat de reiziger in de woestijn moet hebben, als hij in luchtspiegeling een sprookjesstad aanschouwt. ☞ Maar in ons zakelijk vaderland zijn luchtspiegelingen ten eenenmale buitengesloten en na eenige informatie bleek ons, dat het kasteel, dat zich aan ons openbaarde, nuchtere werkelijkheid was. ☞ Want de Sypestein, gelijk dit zich thans verschanst achter gracht en wallen, is op werkelijk middeleeuwsche basis herrezen, als het eenmaal door de voorvaderen van den tegenwoordigen bewoner werd gebouwd. Wel moet de tegenwoordige bewoner afkeerig zijn van deze maatschappij, waarin hij geboren werd, dat hij zòò zijn toevlucht zocht in een terugkeer tot het leven zijner voorvaderen. Voorvaderen, die eigen erf en de landen rondom verdedigden met het zwaard in de vuist tegen de vijanden, die opkwamen uit het Sticht, vijanden van „der Keerlen God”, van Floris V, wiens getrouwe leenman de Heer van Sypestein was. En nimmer vermochten de vijanden het bolwerk van den Hollandschen graaf te vermees- van den aardbodem verdwenen: in 1400 werd het gedeeltelijk kon worden herbouwd. Totdat tijdens den tachtigjarigen oorlog de burcht „De Sypestein” met den grond gelijk werd ge- verborgen, en eeuwen gingen voorbij, voordat iemand er aan dacht „De Sypestein” te doen ontwaken uit haar doodsslaap.

Immers in een boedelscheiding van 1675 (drie jaren nadat Luxembourg met zijn Franschen alles te Loosdrecht, menschen en vee, had uitgemoord) staat de Sypstein genoemd als „niets meer aan huur kunnende opbrengen, als zijnde door den vijand geheel ende ten eenenmale verwoest ende gestrueerd”. En alzoo bleef het, totdat de tegenwoordige eigenaar Jhr. C. H. van Sypstein, bekend als de schrijver van een voortreffelijk werk over Oud-Hollandsche Tuinkunst, besloot op de bewaard gebleven fundamenten een kasteel te doen „opgroeien”, natuurlijkweg en zonder dwang. Dit heeft tengevolge gehad, dat inderdaad een natuurgetrouwe middeleeuwsche veste verrees in de vreedzame Loosdrechtsche landouwen. Van stijlnabootsing valt bij dezen herbouw eigenlijk niet te spreken; eerder kan men de reconstructie, die hier geschiedde, vergelijken met sommige verwonderlijke chirurgische genezingen, zooals die in den oorlog, waarvan de naweën nog steeds den Europeeschen vrede bedreigen, werden tot stand gebracht. Nauwelijks eenige aanwijzing omtrent de massale steenmassa, die eenmaal hier stond, was nog aanwezig. Toch heeft de eigenaar kans gezien, door nauwgezet de fundamenten te bestudeeren, door gebruik te maken van aanwijzingen in vergeelde documenten, het kasteel zijner voorvaderen uit de asch te doen herrijzen. Het comfort van dezen tijd was wel vreemd aan een middeleeuwsche woning: geheel heeft de eigenaar zich aan de eischen die het moderne leven ook hem stelt, niet kunnen onttrekken. Zoo heeft hij zich bij het aanbrengen der vensters laten leiden door den stijl van de tweede helft der 15de eeuw, toen men begon de niet meer weerstandkrachtige kasteelen als meer bewoonbare woningen in te richten, als lusthoven met vooral meer licht.

(Slot volgt)

RO VAN OVEN

DIERENLEED

KORTEN tijd geleden reed te Amsterdam een wagen tegen de helling van een vrij smalle brug op, toen hij stoppen moest wegens de komst van een tram. Op den wagen zaten drie mannen en lag een zwaar stuk machinerie. Er voor stond een sterk, mak paard. Toen de voerman, na eenig wachten, mocht oprijden, had een kind kunnen voorspellen, dat het zonder hulp niet zou gaan. Toch werd het paard aangezet om, juist op de helling, de vracht in beweging te brengen. Driemaal probeerde het gewillige dier, waarbij telkens bij voor- en achterhoeven het vuur uit de keien sprong. Het paard werd niet geslagen, wat trouwens overbodig zou geweest zijn. Intusschen bleven de drie mannen kalm op den wagen zitten, en hun houding zei het, dat ze dit volkomen in orde vonden. De wagen bewoog niet. De vierde maal gebeurde het: het paard sloeg tegen den grond. 't Liep gelukkig nogal goed af en het dier bleek zich niet erg bezeerd te hebben. Zooals zoo vaak echter, durfde het toen niet meer beginnen; de hulp van een groot aantal omstanders was noodig om den wagen weer in beweging te brengen. Wat langer geleden was ik 's morgens op een dorp getuige van dergelijk hard optreden tegen dieren. Ditmaal werden twee honden voor een groentekar gespannen. De oudste, een wijfje, droeg de sporen, dat het zoogende jongen had. Zoodra het dier in het lemoen stond, liet het zich op den grond vallen op een wijze, die wees op groote uitputting. De andere leek me nog geen jaar oud en was tener. Hij bleef rechtop staan, maar keek telkens zijn baas met zoo'n in-droevige uitdrukking aan, dat men er door ontroerd werd. De veel te groote kar werd nu beladen met een vracht, zwaar genoeg voor een ezel of een hit. Na veel moeite gelukte het den bestuurder, een jongen van een jaar of achttien, den liggenden hond te doen oprijden; doch ook pas nadat deze zijn baas een tijdlang had aangezien, alsof hij smeekte hem te

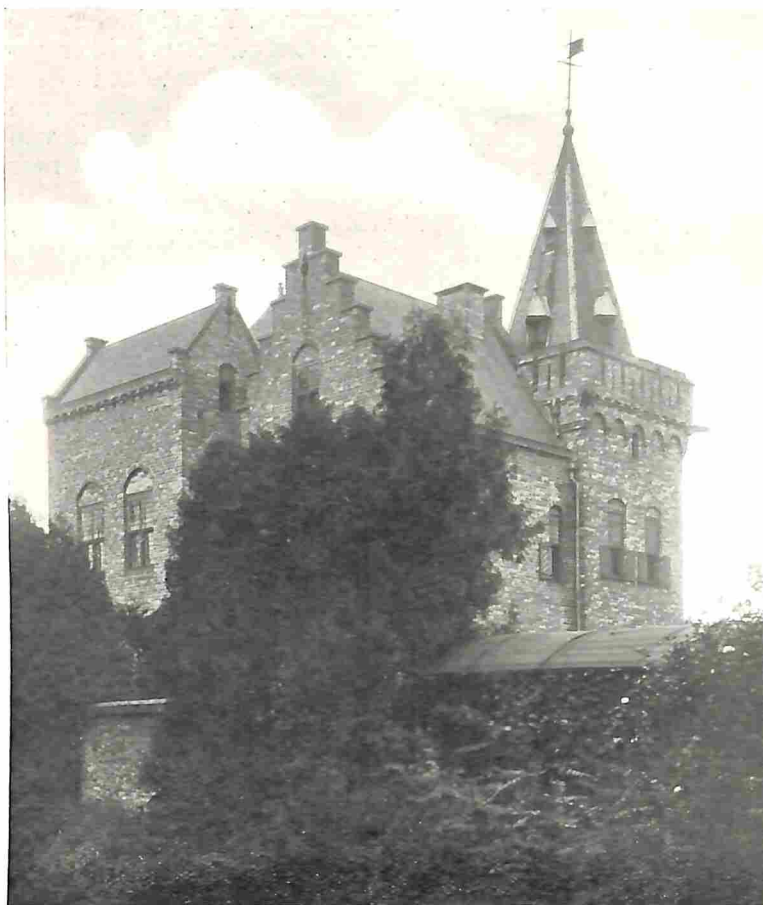

Foto C. Steenbergh

TWEE DER ZEVEN „GEBOUWEN”
MET TOREN

laten rusten. Ik hoorde den jongen tegen zijn zusje zeggen: „Wat zijn die honden tegenwoordig toch lui en vervelend”. Met deze kar moesten broer en zuster naar een dorp op een uur afstand om daar de groente te venten. De weg erheen was een hobbelige kei- en straatweg, waarbij, door het slingeren en schommelen, het lemoen vaak plotseling zoo op den oudsten hond drukte, dat hij dreigde neer te storten. Kunnen wij ons voorstellen welk lichamelijk lijden — misschien ook zielesmart — deze dieren hadden te dragen, vóór ze, tegen den avond terug zouden komen? Kunnen we dat? Toch waren beide voerlui, over wie ik het heb, allermintst beulen in den gewonen zin. Integendeel. Onze jonge groenteboer was zelfs goedgehartig genoeg om

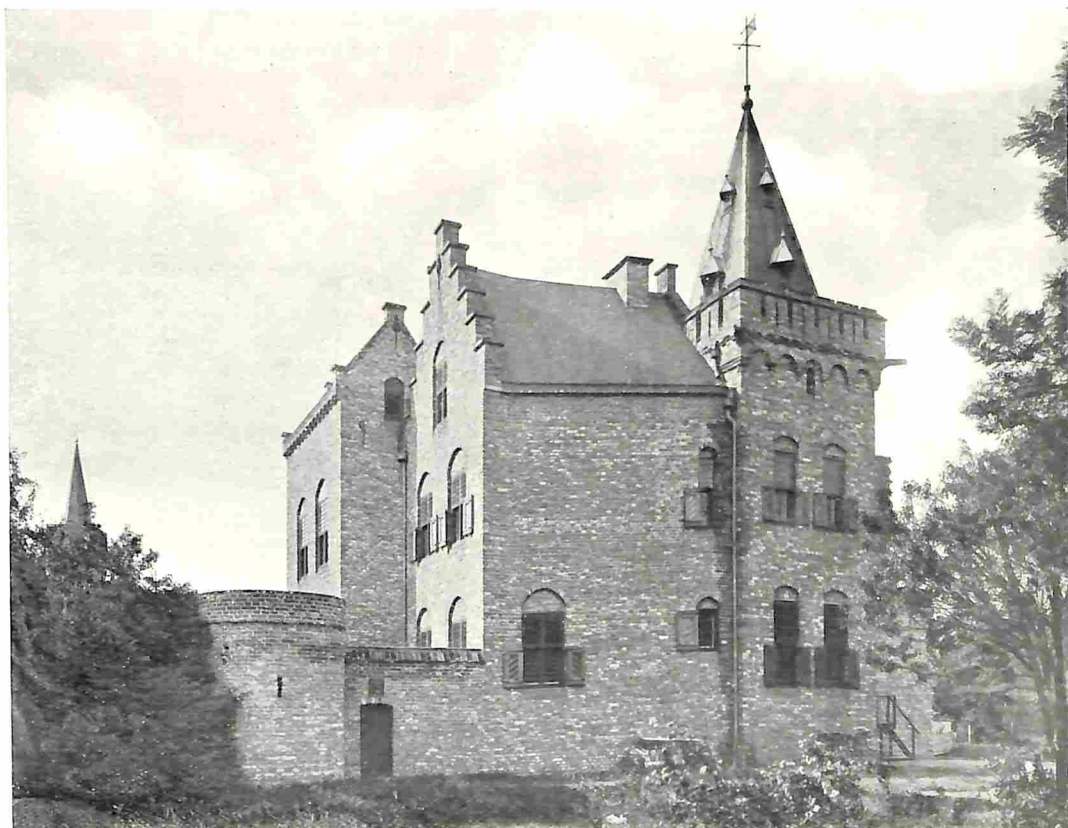

Foto C. Steenbergh

VAN HET OOSTEN GEZIEN

den heelen afstand flink te helpen duwen. Een stok of zweep had hij niet eens. En desalniettemin. Onnadenkendheid en gewoonte zijn zeker wel de voornaamste oorzaken, dat in deze en honderden dergelijke gevallen honden en paarden zoo nameloos lijden moeten. En zoo onnoodig. Onze kennis van het intellect en het zieleven dezer dieren is nog steeds zeer beperkt, en niemand heeft, geloof ik, moreel het recht te zeggen: „'t Is maar een dier!” Wie eenige jaren heeft ervaren, wat een hond voor den mensch wil zijn, kan niet begrijpen, hoe de menschen ze zoo kunnen „afbeulen”. Maar onze groenteboer zou hoogst verbaasd hebben opgekeken, als men zijn doen aldus betiteld had. ☼ Er zijn, helaas, erger dingen. Vóór mij ligt de afbeelding van een hertenjacht in Engeland, zooals die daar nog zoo vaak gehouden wordt en die er gerekend wordt tot nobele sport voor adel en grooten. Een hert, een prachtig dier, is, volgens de beschrijving, na een vervolging van bijna een uur eindelijk „at bay”, is vastgelopen. Op eenigen afstand komen ze aanrennen, de honden, meer dan twintig, schuim op de muilen en met bloedbeloopen oogen. 't Is natuurlijk slechts(!) verbeelding, maar ik zie het edele dier hijgen en ik hoor de kreten van doodsangst, die het uitstoot. ☼ Onder de jagers zijn mannen en vrouwen, die hun kinderen een klinkende oorvijs zouden geven, als ze hen bezig vonden met vliegenvangen, vogelnestjes storen, of dergelijke. ☼ Zulke jachtpartijen vallen ook in ons land bij velen uit den gegoeden stand zeer in den smaak, en ik geloof, dat men 't ook hier edele sport noemt. Edel, ja; maar zou hier de onnadenkendheid niet nog grooter zijn dan bij den groenteboer? ☼ Zoo kan men voortgaan. Onze hengelsport doet voor het vorige in wreedheid niet onder. Hoevele malen komt het niet voor, dat de visschers bij 't losmaken van den haak gedwongen zijn een oog van het vischje mee uit te rukken Geloof maar niet, dat dit hun een rilling op het lijf jaagt. Mag dat zoo eens geweest zijn in 't begin, spoedig is ook hier gewoonte de oorzaak van een volstrekt ontbreken van mededogen. Zulke operaties worden weldra uitgevoerd met de noodige onverschilligheid, alsof het er zoo bij hoort. Het slachtoffer met uitgerukt oog verdwijnt in tasch of net bij de anderen. Daarmee uit. ☼ Weten wij, wat de gevangen visch lijdt, als ze, bij hoopen op elkaar, langzaam sterft? Maar bovenal, wat ondergaat zoo'n baarsje of voorntje, dat men eerst een edel lichaamsdeel heeft uitgescheurd! ☼ Peueraars zijn, zoo mogelijk, nog een graadje wreeder. Bij het licht van een lantaarntje raapt hij 's avonds pieren en rijgt ze aan een katooten draad, dien hij met een stopnaald de dieren in de heele lengte door het lichaam trekt, een, twee, tien, twintig achter elkaar, en dan de draden samengebonden, zoodat hij een dikke kluwen heeft — ha, wat zal de aal er in loopen; want het zijn fijne pieren, die na uren nog leven! Slaagt zijn visscherij, dan volgt nog het villen der paling — het levend afstroopen van de gansche huid — en dan . . . ? Alweer, weten we wat al deze dieren lijden? ☼ Konden ze maar gillen! ☼ Onze huismoeders zetten een pan met water te vuur en als het kookt, gooien ze er de levende garnalen in, die misschien nog

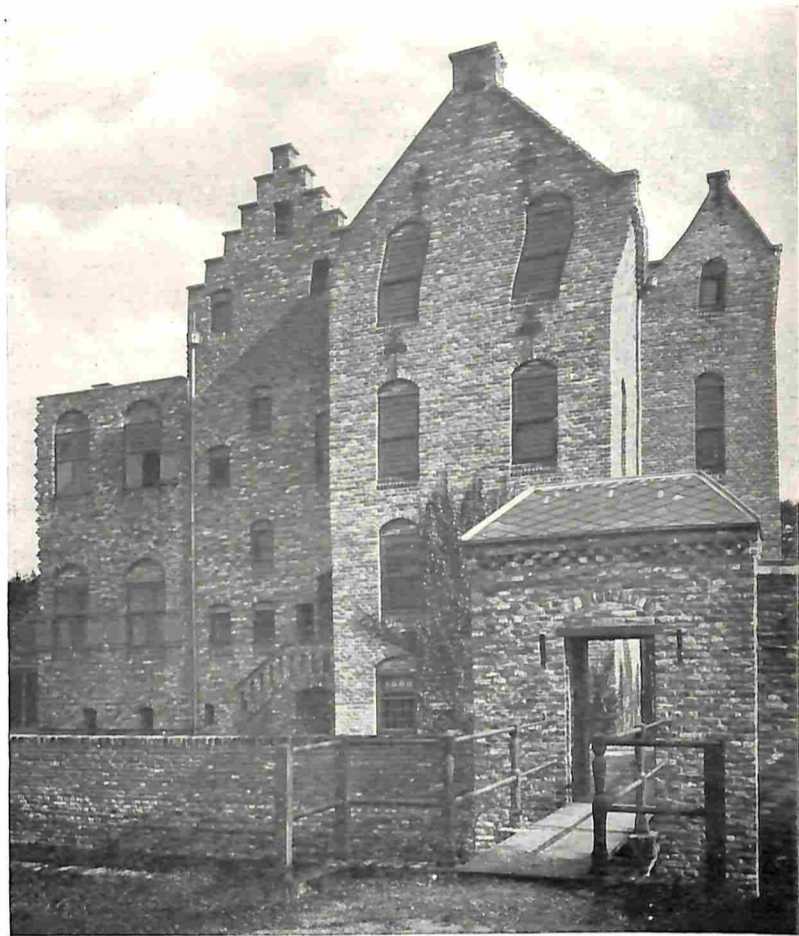

Foto C. Steenbergh

DE SYPESTEIN. DE ACHTERZIJDE

dankbaar moeten zijn, dat deze foltering ze verlost van het langzaam doodmartelen in bak of mand. Ze hebben het nog beter dan de mosselen, die men met koud water te vuur zet langzaam verwarmt, dan verhit, dan . . . ook deze dieren, gillen niet. ☼ Onze vischboeren zijn allen wreedaards door gewoonte. Het is hun trots, de klanten te laten zien hoe levend hun waar wel is, door ze levend te ontschubben. Mocht de klant twifelen, dan slaan ze den visch met een slag tegen de kar, zoodat het zieltogende dier trilt en ineenkrimpt van pijn. Dit is toch niet noodig! Maar erger is, dat fabrikanten van paarlemoeren knoopjes als grondstof verlangen: schubben, geschraapt van levende visch, omdat die het mooiste product geven. ☼ Ik ben tot mijn spijt niet voldoende met onze industrie op de hoogte, maar ik heb me laten zeggen, dat het bovenstaande slechts één van de vele gevallen is, waarin industriele eischen tot zulk dierenleed leiden. ☼ Wanneer wij gedwongen zijn een kies te laten trekken zonder verdooving, rillen we van angst, en stellen de bewerking uit, alsof het geweldig wat is. Terwijl we weten, dat de bewerking in een paar seconden is afgelopen en dat we daarna zonder pijn zullen zijn. Wat is dit lijden, vergeleken bij dat van het voorntje, dat springlevend geschraapt wordt — voor het paarlemoer! ☼ Nu en dan worden we opgeschrikt door verhalen van wreedheid der inboorlingen daar ver weg in Afrika of Azië, getoond bij de jacht op het wild, soms ook op den mensch. Maar we moeten toch vragen, of we beter zijn. ☼ In Engeland heeft men nu het electrische konijn, dat door een ganschen troep windhonden achtervolgd, maar nooit ingehaald wordt. Honderden gaan dat zien; het is prachtig, want de natuur der honden uit zich. 't Zal wel zoo zijn. Maar is het ook uiten van de natuur onzer paarden, als ze bij een hordenren tot halsbrekende toeren en sprongen worden gedreven, waarbij menigmaal man en paard over den kop vliegen, en waarbij afmaken van het ros volstrekt geen zeldzaamheid is. Dat zoo'n ruiter zijn leven

KENT. DE GEORGE INN TE CRANBROOK (15^E EEUW), WAAR, VOLGENS DE OVERLEVERING, KONINGIN ELISABETH HEEFT GELOGEERD

KENT. . . DE VROOLIJKE WINDMOLENS DRAAIEN NOG STEEDS HUN WIEKEN TEGEN DE LUCHT . . .

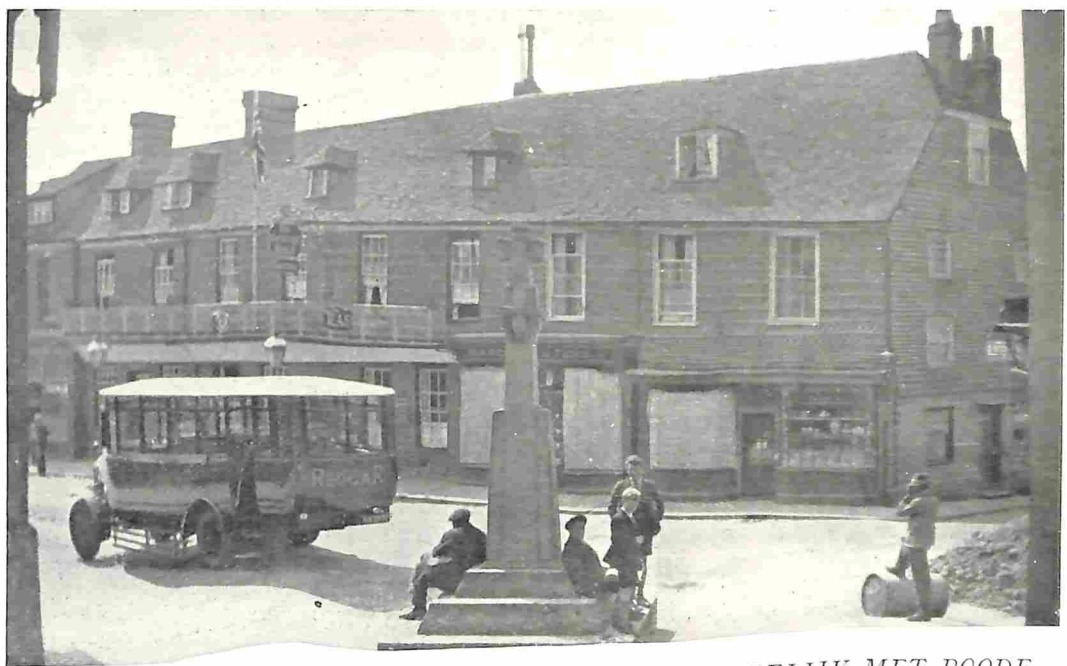
waagt, à la bonheur! Hij doet het vrijwillig en weet, wat hij waagt. Maar welk nut heeft het, het edele paard tot zulke idioterie te dwingen? Wat beoogt men er mee? Toch zeker niets anders dan pogen te voldoen aan het verlangen naar zulke sport. Maar dat verlangen is ziekelijk. Die paardensport is nog veel mooier, als al het angstwekkende, avontuurlijke en halsbrekende wordt vermeden. ☼ Waarom dat paard ook niet gilt, weet ik niet. Maar als het spreken kon, zou het ons allicht zeggen, dat het bereid is tot slaafsche dienstbaarheid en harden arbeid, als het vrijgesteld kon worden van zulke gevaarlijke sprongen, waarop het ook niet gebouwd is. ☼ Alsof in de natuur geen lijden genoeg bestaat, dat onvermijdelijk is. De heele dierenwereld laat ons, van het allergrootste tot het microscopische kleine, zien een nimmer eindigende worsteling. Te land en te water vervolgt, doodt en verslindt de sterke den zwakke, en geen pen is in staat te beschrijven, wat van uur tot uur in de dierenwereld geleden wordt. Maar met enkele uitzonderingen is hier altijd bittere noodzaak aan 't woord, en wat er hards en wreeds in is, alles wordt gedaan door de redeloze dieren, die niet anders kunnen. Immers, kan de sluipwesp het helpen, dat ze haar boor dringt in de rups en dan in dat lichaam haar eieren legt? Binnen enkele dagen, of uren, zullen daaruit de larven voortkomen, die zich zullen rondbewegen in het levende lijf en dit zullen verslinden. 't Is griezelig om te zien; doch niet te verhelpen. En zoo is het bijna altijd. ☼ Gelukkig is de physioloog in staat aan te toonen, dat duizenden diervormen een geheel ander en gebrekkig ontwikkeld zenuwstelsel bezitten, waardoor hun lijden veel lichter moet zijn, dan het

ons zoo oppervlakkig toeschijnt. Gelukkig, mag men zeggen; maar dan ook ligt het des te meer op onzen weg, bij de behandeling van onze huisdieren, en andere, nooit te vergeten dat dezen wel een goed zenuwstelsel bezitten. ☼ Wat ik dan toch wil? Och, niet heel veel. Ik ben geen vegetariër en vind het dooden van dieren niet alleen niet erg, maar in duizend gevallen gewoon noodzakelijk. We zouden wel gek moeten zijn, als we niet met de uiterste inspanning meehielpen aan de verdelging van allerlei insecten, ratten, muizen enz. enz. Het dooden van ons slachtvee, zooals het in de groote steden op de abattoirs geschiedt, heeft niets wreeds in zich. 't Is maar jammer, dat het niet overal zoo kan, doch dat moge ons juist telkens weer doen vragen, waar de behandeling tot mishandeling, de noodzaak tot liefheerij wordt. Dat Sjeff van Dongen en zijn makkers een der honden moesten slachten wegens vrees voor verhongering, is vreeselijk; maar het was moeten. Dat ze, bij hun redding, de twee overgebleven honden op de ijsschots achterlieten, in plaats van ze dood te schieten, dat laat ons menschelijk gevoel zeer en zeer onbevredigd. We zijn geneigd om te vragen, of de honden ook hun baas in den steek zouden hebben gelaten. Wat zal zich tusschen die twee dieren nog hebben afgespeeld, nadat het luchtschip verdwenen was. Hebben ze geblaft, gejankt, gegild? Of hebben ze 't aangestaard, wachtend tot hun beurt zou komen? Hebben ze 't begrepen, toen het hun werd verteld, dat niet allen in eens gered konden worden? En hebben ze daarna geduldig gewacht, uren aaneen, tot het luchtschip zou terugkomen? Wat al vragen! ☼ Wat ik wil dus? Dat we nooit, zonder noodzaak, leed toebrengen aan een dier. Er is al dierenleed genoeg. A. DE HULLU

EEN HOEK VAN ENGELAND

DOOR DE LANEN VAN KENT

DE hop was rijp en de treinen, die Londen verlieten om naar Kent te stoomen, waren volgeladen met troepen Londenaars — echte Londenaars, geboren en getogen in de havenwijk, in de districten vol vuil, met nauwe straten en vervallen doos-achtige huizen van dat East End, waarvan het bestaan nauwelijks meer dan legendarisch is voor het meerendeel van de meer welgestelde bewoners van Londen. Ze gingen uit en dit was de eenige vacantie, die ze kenden: een week of twee hop plukken in de tuinen van Kent. ☼ „Het is heerlijk, als het mooi weer is”, zei een man van middelbaren leeftijd, die naast me zat gedurende de reis, „maar als het nat is, nou, dan kun je je kleeren niet droog krijgen. Wij treffen het, dat er een oven is naast de plaats waar onze hutten staan; je kunt je spullen daar laten, als je 's morgens uitgaat en ze droog vinden, als je 's avonds terugkomt. Ik ben jaren op dezelfde plaats geweest — ze kennen ons goed. Mijn vrouw en kinderen zijn er al. Mijn jongen zal wel aan het station naar me staan uitkijken. Ik had eigenlijk vanmorgen hierheen zullen gaan, maar voegde hij er, met een knipoogje in mijn richting aan toe. Ik dacht ik:

KENT. WONINGEN, WAARVAN DE MUREN GEDEELTELIJK MET ROODE PANNEN ZIJN BEDEKT

moest één dag vacantie hebben. Als ik vanmorgen gegaan was, zou ik direct als ik daar aankwam weer aan 't werk moeten. Dus kon ik niet weggaan. ☒ Bier? Nee, hop wordt tegenwoordig niet voor bier gebruikt. Men gebruikt ze voor het maken van chemicaliën; en wij krijgen wat overblijft om onze kelen te spoelen. D'r is tegenwoordig geen hop in het bier", wat mijn medereiziger klaarblijkelijk niet had afgeschrikt den bestreden drank stevig te gebruiken. ☒ „Hop is een mooi ding, en het is heerlijk hop te plukken . . .” Als het mooi weer is . . . Ja werkelijk, want Kent is een wonderschoon deel van Engeland, en voor die dood-affe, door zorg gedrukte menschen, die wonen tusschen steenen en kalk, en die te arm zijn en gewoonlijk te weinig energie hebben om ver van hun onvoldoende huizen te gaan gedurende hun schaarschen vrijen tijd, is het heerlijke van frissche lucht, groene velden en zingende vogels een jaarlijksche openbaring . . . als het mooi weer is. ☒ Het is verbazend hoe verschillend en hoe onuitsprekelijk mooi de Engelsche districten ieder op zijn wijze zijn. Van die in den Zuid-Oost-hoek is Surrey, bevallig,

bekoorlijk, teeder, als een uitmuntend schilderij, Sussex is beroemd door zijn golvende schapenweiden, de schoonheid van zijn waterrijke grasvlakten, maar Kent heeft een rijk loonenden grond. Zijn boomen groeien breder uit dan ergens anders, en zijn kerken, grootsch van ontwerp met zware breede rechthoekige torens, gebouwd van massieve steenplaten, zijn de weerklink van den praal en den rijkdom zijner boomen. De hophbouw draagt evenals de wijnbouw in de landen van Zuid-Europa, het zijne bij tot dat gevoel van warmte, weelde en rijken groei. Op de meest beschutte hellingen van haar golvende heuvelruggen, onder de bescherming van haar wouden en struikgewas, groeit de sierlijke hop uit tot vreemde groene bloesems, verzorgd, vertroeteld als geen andere oogst in dit land, dat landbouw zoo veronachtzaamt. ☒ Als men langs de Kentsche wegen gaat, komt men, bij een plotselinge bocht, voor een oude boerderij, gelegen in een plooiing van de heuvels temidden van oude, rijpende boomen, een volgelden boomgaard in den zonneschijn, een groep vee onder de eiken, een hophuis, rond en bruin met een, twee, soms vier van die zonderlinge schoorsteenkapen, zoo typeerend voor het Kentsche landschap — oogenblikken van zulk een schoonheid, dat ons hart van ontroering sneller gaat kloppen. Er is een niet te ontkennen intensiteit in het Kentsche landschap. ☒ Gelukkig dat deel van het mooie district, dat aan den zuidkant van „The Weald” ligt. Het is zoo dicht bij zee, dat de motorrijder en de plezierreiziger het verwaarloozen; zij brengen hun lawaai en herrie naar de dichtbij gelegen kust. Het is te ver van Londen en sommige gedeelten zijn te moeilijk en te langzaam te bereiken om veel „week-enders” te trekken. Daardoor blijft het grootste deel zooals het voor eeuwen was, en leven de bewoners vredig het gezellige boerenleven. Het is bezaaid met aardige oude dorpen en mooie verweerde huizen. De vroolijke windmolens draaien nog steeds hun wieken tegen de lucht. Daken met pannen bedekt steken uit over muren van bepleisterde latten, op overhangende bovenverdiepingen half van hout, oude grillige dakpannen; de waardigheid van deze huizen lijdt, op een enkele uitzondering na, niet onder de onmiddellijke nabijheid van leelijke, nieuwere bouwsels. ☒ Een groote verandering is er — één die gelukkig is voor de plattelandbewoners: en dat is de autobus, van een lang, laag, één-verdiepingstype, bevallig van lijn, en die verre van onoogelijk, van een uitstekende constructie is, zoodat passagiers en bestuurder tegen weer en wind worden beschermt, en op zonnige dagen de frissche lucht vrij spel heeft. Menigeen

komt in de verzoeking op onbegaanbare straten van groote steden of op drukke straatwegen den uitvinder van den motor te verwenschen, menigeen betwijfelt 't of toer-auto's, duozitters, motorfietsen, en de rest een werkelijke weldaad voor de menschheid beteekenen, maar toch moet men voelen, dat die bescheiden bussen op de landwegen, langs onvergetelijke mooie lanen bestuurd door plaatselijke chauffeurs, die genoeg verbeeldingskracht en kennis van landelijke wegen hebben om heel langzaam te rijden langs schuwe paarden of rustig vee, een gave en een zegen zijn voor de plaatselijke bewoners. Tezamen met de draadlooze telegrafie en de alomtegenwoordige cinema die zij dienen, zijn deze bussen een wezenlijke verlichting voor het saaie leven, dat in zoo groote mate verantwoordelijk is voor den algeheelen uittocht der jonge menschen van de dorpen naar de groote steden. Als zij niet diegenen terugbrengen die al gevlucht zijn, zullen ze de vlucht van de jonge menschen, die nog in hun geboorteplaats leven, helpen tegenhouden. En ze zijn een bron van ontzaglijke verrukking voor den stadsbewoner wiens wegen slechts zelden leiden naar de lieflijkheid van het land.

IRENE CLEPHANE

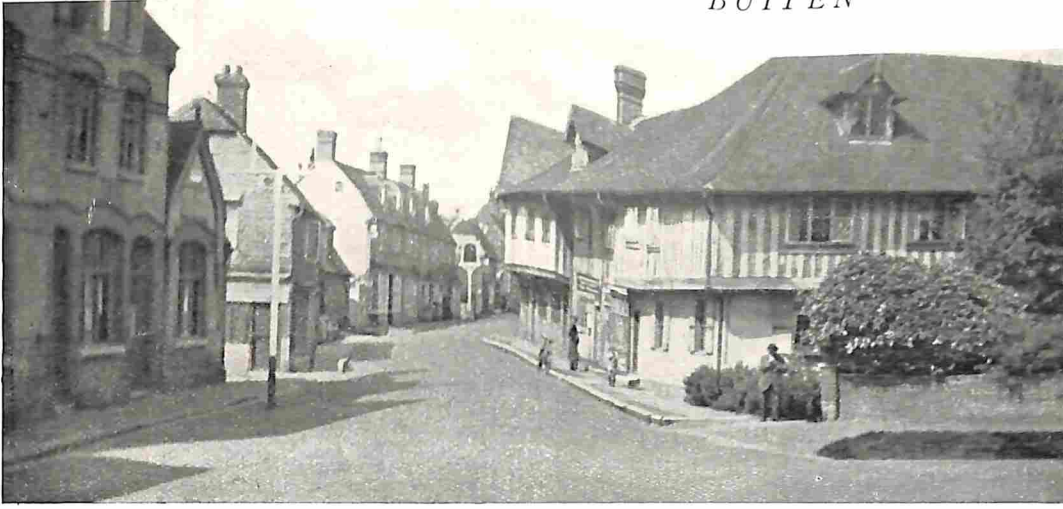
Toen wij schoolkinderen waren

MIJN nicht Paulien haalt en brengt de kinderen altijd zelf van en naar school. Ze heeft gelijk, Paulien, 't is een drukke weg, en Miesje is pas tien, die kan toch niet op achtjarig Tootje passen, en op Wim, die net zes is! Henri vindt dat Miesje er toch langzamerhand aan wennen moet, maar Henri mag een beste man zijn, in sommige dingen is hij nog net zoo roekeloos als een jongen. Paulien laat hem maar praten, en past toch liever goed op de kinderen. 't Is nu niet meer zoo rustig in de stad als toen ik jong was! ☒ Als ik toch denk aan de groote vechtpartijen, (tusschen Ab's school en de „jongheertjes”, of Ab's school en „de schooiers”) die sich soms af-

KENT. DES ZONDAGS IN EEN DORPSCHE HOOFDSTRAAT

speelden in de Leidschestraat, of op de brug van 't Koningsplein! ☒ Iederen middag, prompt een uur te laat, kwam Ab in triomf thuis, en zijn schetterstem verkondigde al bij de straatdeur dat „hij ze effe fijn gegeven had”, of dat „die weer eens lekker op hun kop gekregen hadden”, en ten bewijze zwaaide hij zijn „sportriem” met metalen-slangensluiting. ☒ Af en toe zag ik ze wel „man tegen man” over elkaar rollen, midden in de Leidschestraat! Het mocht niet van de politie, maar er scheen niet vaak een agent te zijn om de kwajongens uit elkaar te jagen. Eéns maar heeft Ab een flinke poos op 't bureau gezeten, en is, onder geleide van een politie-agent, een uur te laat op school gebracht. Een beetje zat de jonge held toen toch wel in de knel — dat vertelde hij jaren later natuurlijk pas! — maar hoe veranderde dat benauwde gevoel in trotsche voldoening, toen de „bovenmeester” hem in alle klassen vertoonde, als „de jongen die op 't politiebureau gezeten had”, en hij de bewonderende blikken, zelfs van hogere klassen oogstte! ☒ De brug waar wij op uitkeken was ook een beroemde trefplaats. Van weerskanten trok een georganiseerde troep op, gewapend met latten en sportriemen, en zichzelf aanvurend met een ijselijk krijgsgeschreeuw. De loop van het gevecht was moeilijk te volgen. Beide legers renden gillend en krijshend de brughelling af, die ze zoo juist beklommen hadden, naar ons begrip vóór een eigenlijk treffen had plaats gehad, — en daarna begon de stormloop opnieuw. Heel op 't laatst kwam dan een politieagent ze wel verjagen — de helm in de verte was meestal ook wel voldoende — maar 't verkeer scheen toch geen ernstigen last te ondervinden, in dien vóór-

KENT. HET 16^E EEUWSCHE BRENCHLEY

autoschen tijd. — *Wij* Sinds mijn achtste jaar had ik de zusjes onder mijn hoede; niemand zag er kwaad in, en ik voerde ze langs Munt, Singel, Koningsplein, Leidschestraten, onbekommerd links of rechts van den weg. Op 't Koningsplein, waar de tram met rails en straat en al een slag omgedraaid werd, stonden wij drietjes vaak op 't steenen „rondje”, om de draaitocht mee te doen; dat was fijn! Op de Munt bleven we soms een poosje wachten, of we Jetje de Vries ook zagen. Die kwam dan vaak aanhollen, van den Binnen-Amstel kant en praatte al uit de verte tegen ons. Ze was jonger dan ik, zoo oud als Lisetje misschien, en eenig kind; van heel rijke ouders, heb ik later begrepen. Ze ging altijd alleen, of met ons. *Sytske* was óók eenig kind, maar die werd gebracht. We moesten er wel een beetje om lachen, maar we hadden te veel medelijden met schuwe, verlegen Syts om haar er mee te plagen. Haar moeder was wel lief, daarom ook misschien lachten we Sytske Muller niet uit. Maar kinderachtig stond 't toch wél. Alleen de kleintjes uit de eerste, — een paar misschien uit de tweede, — en natuurlijk enkel die geen grootere zusjes hadden, werden gebracht. Verder niemand. *Onderweg* sprongen we wel touwtje; maar eigenlijk was dat niet behoorlijk voor jongedames; het mocht ook niet. En vóór school gebeurde 't ook nooit. Voor huis ook niet. Ja, als je een jongen was! Jongens hadden 't goed. Die mochten knikkeren en tolleren, en hoepelen op straat, geen mensch zei er wat van. *Wij* mochten hoogstens met onzen sportkar rijden, of met den poppewagen. Eens, weet ik wel, reed ik in draf met de sportkar, waarin Lisetje en de heele groote pop zaten. Toen ik keeren wou vielen we allemaal samen, met wagen en al. 't Liep goed af, de pop, die we vastgebonden hadden, brak alleen een paar vingertjes, dat vonden we wel erg! — Ze heeft later nieuwe handjes gekregen, vóór Betty's tweelingen haar op Sint Niklaasmorgen voor haar bedjes vonden zitten. *Ab* had zijn driewieler-fietsje, van zijn zesde jaar af. Toen rende hij er al de straat mee op en neer, voor onze verlangende oogen. Dat stond óók weer niet voor een meisje, en was dus niet voor ons. Wij — wij hadden onze poppen, die mee uit gingen in 't wagentje of op den arm. Ze hadden ook keurige kleren, zomer- en wintermanteltjes, strooioedjes en fluweelen baretten, bontjes en mofjes, zijden of neteldoeksche jurkjes om „enkel” te dragen. Bij hooge uitzondering mochten ze wel mee naar school ook, op verjaardagen b.v., om vertoon te worden. Maar niet te vaak! *Nu* springen Miesje en Tootje, en de andere meisjes zoo goed bok als de jongens, op 't speelplein vóór school, en Paulien moet dikwijls wachten tot ze klaar zijn met knikkeren, tolleren, en wat al meer! — Wat zouden onze „juffrouwen” voor oogen opgezet hebben, als ze 't beleefd hadden: bokspringende jonge juffrouwen op 't schoolplein! En moeders en onderwijzeressen die er glimlachend naar kijken! Naar de kwiek-springende figuurtjes in fleurige zomerjurkjes, — de meeste dragen geen hoed — „jakkes, zoo vervelend, met bok-

springen vooral!” *Wij* hadden hoeden, en mantels, en handschoenen. Gewoonlijk kwamen we keurig-bedaard de trap af, en de schooldeur uit wandelen. Wie praatte, omkeek, of geen handschoenen aanhad, werd naar boven gestuurd, en kon nog een kwartiertje blijven. De zusjes van de schoolblijfsters stonden dan allen samen in de eerste klas zielig te wachten, tot groote zus haar straf had uitgezeten. En, 't was een verdriet te meer, te weten dat het kleintje beneden zoo verlangend uitkeek. Was je dan eindelijk buiten school, dan wist je wel dat je waarschijnlijk nog een poosje werd nagekeken. Hollen ging dus niet, in elk geval niet vóór je veilig den hoek om was, want ook dat hoorde niet voor een jonge juffrouw. Ach ja — er hóórde niet veel! *„Mettez vos gants!”* „Tu as oublié tes gants? Toi aussi? Montez!” Wij kregen veel Fransche standjes! En veel mauvaises marques! — Maar we verstonden ook wel beter Fransch dan de tegenwoordige lagere-school jeugd. Wij meisjes tenminste! *Toen* Ab op 't Gymnasium een Franschman als leeraar kreeg duurde 't lang eer hij méér verstond dan: „Au coin, toi!” Wij leerden wel goed — geloof ik. We hadden ook niet veel afleiding, op de vrije middagen. Geen korfbal, tennis, fietsen, — och, maar we hadden immers onze kleine vreugden met onze poppenkamers, keuken, winkel, school! En we keken door ons raam, naar de paarden en de schepen, — toen er nog geen auto's waren! *Toen* wij kinderen waren — in de vorige eeuw!

TANTE V. TOENTERTIJD

DE GOUDEN WIEG

Vrij vertaald naar het Zweedsch

EEN paar jaar na den dood van Karel den Twaalfde strandde op een stormachtigen avond in de herfst een schip voor het eiland Tjörn op de rotsige kust van Bohaslänka. Het vaartuig voerde een kostbare lading met zich, onder andere een menigte kostbaarheden welke Koning Frederik den Eerste toebehoorden en die hij naar zijn erfgoed Hessen liet overbrengen. Het kostbaarste van alles was een kleinood dat een Duitse Vorstin eens gezonden had naar de gemalin des Konings en dat bestond uit een kleine wieg van zuiver goud, rijk bezet met paarden en edelsteenen. *Daar* het in dien tijd niet tot de zeldzaamheden behoorde, dat de eilandbewoners de bemanning van een gestrand schip vermoordden en de lading plunderden, boorden zij het schip in den grond, zoodat niemand wist waar het gebleven was. *Onder* de dominees van dat land, was er een met name Mikael Koch, predikant te Klöfoedal. Dezen kwam door de een of andere oorzaak het gebeurde ter oore doch uit angst voor de halfverwilderde rotsbewoners, waagde hij het niet het geheim te verklappen. *Een* poos nadat het schip verdwenen was, kwam er een visscher bij den dominee en schonk hem een kostbare, mooi bewerkte wandel-

KENT. HOUTEN HUIZEN TE GRANBROOK. DE OVERHANGENDE TOPGEVELS ZIJN MET GESNEDEN HOUTEN RANDEN VERSIERD

stok, die afkomstig was van het beroofde schip. ☞ Koch nam het geschenk aan en of hij deze zaak vertrouwde of niet, of zich er niet veel van aantrok, hij gebruikte zijn geschenk, toen hij eenige jaren daarna naar Stockholm ging, en vertoonde zich daar vaak met den mooien wandelstok. ☞ Toevalligerwijze zag Koning Frederik hem eens en herkende zijn eigendom, dat de hand van den dominee was, maar de Koning toonde zijn recht van eigenaar te zijn, doordat hij een geheime bewaarplaats in den stok openmaakte, waarin een rol gouden munten verborgen lag. ☞ Het gebeurde wekte de opmerkzaamheid en zette opnieuw het wantrouwen aan den gang, dat het schip geplunderd was geworden. ☞ Zelf ontsnapte Koch wel aan de beschuldiging, maar werd uit Stockholm verbannen. ☞ Intusschen werden er wederom nieuwe nasporingen gedaan en deze leidden tot de ontdekking, dat de genoemde gouden wieg zich bevond bij een boer op de hoeve Stordal. ☞ Op bevel des Konings werden er direct eenige soldaten naar den beschuldigde te Tjörn gezonden, om hem in hechtenis te nemen en zoo het mogelijk was opheldering te brengen betreffende het kleinood. Maar het bevel werd niet geheim gehouden en toen de boer lout begon te ruiken, aangaande het komend bezoek haastte hij zich de wieg in een der buitenwijken van Stordals omgeving te begraven. ☞ Onder toezicht van den Schout werden overal op de hoeve onderzoekingen gedaan, maar daar de soldaten niet vonden wat zij zochten, verlieten zij het eiland weder en lieten den beschuldigde met rust. ☞ Vele jaren daarna werd de boer uit Stordal ziek en toen hij bemerkte dat hij sterven ging, vroeg hij om den dominee en vertelde hem waar hij het gestolene had begraven en verzocht hem, zoodra hij gestorven zou zijn de wieg te laten opgraven, en aan den Koning weer ter hand te stellen. ☞ Maar nauwelijks had de dominee de hoeve verlaten of de zieke had spijt van zijn openhartigheid. ☞ Al zijn krachten inspannend, kroop hij het bed uit, sloop met wankelenden stap naar buiten, naar de plaats waar de wieg begraven was en begroef haar weer op een andere plaats. ☞ Zoodra de man gestorven was ging de dominee er op uit om de opgraving te volbrengen, maar hoe hij ook groef en zocht hij kon het verborgen kleinood niet vinden. Tijdens den doodstrijd had de boer zichtbaar zijn best gedaan, om de nieuwe schuilplaats uit te duiden, maar zijn krachten schoten te kort en niemand verstond wat hij zei. ☞ Intusschen is men tot den dag van vandaag er volkomen van overtuigd dat de gouden wieg van Koningin Ulrike Eleonora ergens in Stordals koeienweiden gezocht moet worden en velen hebben veel tijd en arbeid verspild, om dit kostbaar kleinood weer aan het licht te brengen. A. H. TR.

LUCHTKASTEEL

LANGE jaren heb ik aan mijn luchtkasteel gewerkt. De grootste moeilijkheid lag in de plaats, waar ik het optrekken zou. Een tijdlang heb ik, als goedgeaard Nederlander, over het buitenland gedacht, doch bijtijds ben ik, na een reis erheen daarvan terugge-

komen. Veel gemakkelijker is het daardoor niet geworden. Wáár zou ik het zetten? Vele plekjes boden zich aan, het één nog verleidelijker dan het andere. In aanmerking kwamen de Veluwe, het Sticht, Overysse's achterhoek, het strand, speciaal Texel; Drente, in de nabijheid van den Reus Ellert, Friesland's meren, de Groningsche zandstreken. Daar overall ken ik plekjes, waar mijn luchtkasteel geen slecht figuur gemaakt zou hebben. ☞ Lang heb u daarover, maar dat komt ningen zijn zou. Ge verbaast u daarover, maar dat komt alleen, doordat ge Groningen niet kent. Hebt ge weleens gehoord van 't Metbosch en 't Broekbosch onder Weende, waar een schitterende fauna en flora is? Ge weet niet, dat er een kostelijke zandrug loopt dwars door het veen van Groningen's Zuidwesthoek, van de Poffert tot over de Drentsche grens bij Nietap en over de Friesche grens bij Marum. Ge

weet niet hoe de geest van de gestrafte Aduarder monniken nog rondwaart in Terheil (de Hel) en 't Vagevuur onder Roden en ge kent niet de geschiedenis van den machtigen Mepske van 't Faan, onder Niekerk, die zijn slachtoffers als koeien op stal zette. ☞ Ik had mij al een terrein uitgezocht in een oude eendenkooi bij het Leekster meer en was reeds met bouwen begonnen, toen een bedevaart naar mijne oude vaderstad Kampen en het Kamperciland alles veranderde en de beslissing bracht. En nu heb ik mijn luchtkasteel gebouwd midden in het waterland. ☞ Als ge met de trein aan het Noorderstation te Kampen aankomt ligt mijn motorboot daar vlakbij aan den steiger van het bootenhuis der roei- en zeilvereeniging te wachten. Tuffende gaan we onder de IJsselbrug door stroomafwaarts. Maar 5 minuten later zijn we al op de plaats van bestemming. Hier verlaat het Ganzegat den hoofdstroom en buigt Noordwaarts af naar zee. Juist op den hoek, die gevormd wordt door den rechteroever van IJssel en Ganzediep staat mijn huis, mijn luchtkasteel, vlak tegenover de stad, die verwonderd naar mij uitkijkt en zelve iederen dag voorwerp van mijn bewondering is. De onderlaag van het fundament van mijn huis is gemaakt van „als" zooals van alle lucht-

BLAUWE REIGER

kasteelen. Daarop is een machtige rots gemetseld, drie meter hoog, bestand tegen stormvloed en ijsgang. Uit de rots rijst mijn woning omhoog met vensters op het oosten naar den bovenstroom, op het Zuiden naar de stad en met een toren op het Noordwesten, die de geheele IJsseldelta bestrijkt. Het dak is van blauwe lei en schittert even fel als het water in den zomerzonnebrand en in den nachtelijken maneschijn glimlacht het teer. ☞ Nu ligt de wijde wereld voor mij open. 's Winters zie ik, hoe op vorstige morgens, boven de brug, uit gouden nevels als uit een staatsiebed de zon omhoog rijst; als zij 's zomers ondergedoken is in den benedenstroom, vergoedt zij haar heengaan door een mengeling van tinten, die mij lang toeven doen in mijn torenkamer, onder de stad zwart naar 't midden van de rivier vervloeiend tot violet, dan rose, dan geel, dan goud, dan lichtgroen, blauw, donkergroen, weer violet, rose en onder de kust van 't eiland, langs den rietzoom zilver en grijs. Zoo is herinnering schooner en teerder, dan wat wegging zelf. ☞ Een rauwe kreet wekt me uit m'n gepeinzen. Loom trekt een reiger over. Al tint het van den stroom weerkaat-

sende licht zijn vlekken purper, het is ongetwijfeld een blauwe. De purperreigers zijn verdwenen, sinds de „Koekoek” drooggemalen is en veldvruchten levert plus een strop aan de aandeelhouders. ☼ Ik doe mijn venster dicht. De avond dreigt herinnering te worden, schoongetinte herinnering aan wat eens was en door menschenhand gebannen werd. Is ook hier herinnering schooner dan werkelijkheid? ☼ Ach, mijn luchtkasteel is te laat gekomen voor den purperreiger en ook haast al voor de ooievaars, die vroeger in machtige wendingen, ettelijke tientallen tegelijk omhoogschroefden, steeds zwevend bijna, met een enkelen wiekslag slechts. Hoe hebben wij als jongens ons den nek uitgerekt, om verlangend met de oogen ze te volgen. Nu zult ge geen nest meer vinden in de stad. Het laatste, wat ik van hen hoorde, was, dat er drie gezien waren in een boom langs een buitenweg! In een boom!! Ik ben blij, dat ik ze niet gezien heb. Ik kan mijn ooievaars slechts zien, klepperend op hun nest, of zwevend, naar den hemel opklimmend in machtige spiralen. ☼ Maar kom, het venster dicht. De nachtrust roept. ☼ In den vroegen morgen ligt het puntertje klaar. Wij dalen langs de in de rots vrijgelaten steenen trap naar beneden en stappen in. In onze rugzakken zitten een paar stapels goed belegde boterhammen, appels, en enkele flesschen met koude thee. Tot zonsondergang is het nu wel vol te houden. 't Fototoestel en de kijkers worden voorzichtig naast de andere bagage neergelegd, dan de riemen ter hand genomen. Met regelmatig slag, terwijl de riemen tikken in de dollen, zakken we stroomafwaarts. Ha, hoe het leven roept en de vrijheid! Hoe het riet wuift en ons iets toefluistert van de geheimzinnige dingen, die het verbergt, een rietzangersnest, schrijvereitjes van den bontgeplekten rietgors, jongen van den karakiet! ☼ Ha, hoe het water kabbelt tegen het boord, sputtert tegen den voorstevan en achter ons zacht-schuimend verglijdt! Reeds buitelt de dolle kievit in de weiden en trommelt de lucht met zijn bolle, ronde vlerken, uitgelaten van levensvreugd. ☼ Ha, hoe de levende rivier ons meevoert naar wondere gewesten. De rietzoom wordt breder en breder, het stadsbeeld wordt silhouet, een lange donkere streep met dichtbij de toren van de Roomsche kerk, dan de eenzame Nieuwe toren en eindelijk verweg, de spits van de machtige Bovenkerk. Dan, om een bocht verdwijnt alles. We zijn in het land van water en riet en biezen en klare luchten en jagende wolken en over alles een lachende zonneshijn. Hoera, we zijn in het land van het lokkende leven. ☼ Dra opent zich het Rechterdiep voor ons, dat ons vriendelijk rimpelend ontvangt en ons straks zachtjes naar zee stuwen zal. Doch eerst even aan land gestapt, om bij onzen vriend Kanis op de Kattenwaard 2 paar zware baggerlaarzen in te nemen en na zoo onze uitrusting voltooid te hebben, gaat het weer voorwaarts. ☼ Links wordt nu spoedig de kleine pol bereikt. Heija, wat een wildernis. De laatste storm heeft er duchtig huisgehouden. Heele plakaten oud riet liggen tegen den grond. Doode biezen liggen in stapels, vormlooze hoopen hier en daar neergekwakt op het nieuwe groene schot, overal gaten makend in het ruischende riet en de fluitende biezen. ☼ We werken ons in de laarzen, trekken de boot hoog op het slib, en gaan aan wal.

(Slot volgt) J. S. VAN SCHAICK

Wees op uw hoede!

ZOO luidt het stormwaarschuwingsbericht, dat door den weerkundigen dienst wordt rondgeseind aan allen, die de zee bevaren, wanneer de verwachting kans biedt op slecht weer en storm. ☼ Wie seint er echter aan de dieren van veld en bosch, akker en weide, zee en strand, om zich in acht te nemen voor naderende storm of op til zijnd onweer? En toch! ze weten vaak aan wind en luchtdruk, aan allerlei kentekenen in de Natuur dat vochtig weer of weersverandering te wacht-

Foto J. Vijverberg

NEST MET EIEREN VAN DE MEERKOET

ten is en richten hun leven daarnaar in. ☼ Geloof maar niet dat de bijen ver van huis vliegen zullen als een regendag te verwachten is. Wanneer er stormweer aan de lucht zit komen de meeuwen van de zee kust, die wel weten dat het bij ruw weer moeilijk visschen is. met heele zwermen landwaarts in gevlogen. In het Noord-Hollandsche koolland zegt men dan: De burgemeester van Egmond laat zijn duiven los! Men weet daar bij ervaring dat deze gasten tegen stormweer de Noordzee verlaten voor rustiger en ruimer voedselgebied, boven akker en weide in de eerstvolgende etmalen. ☼ Ook tegen gevaar zijn de dieren bij dag en nacht op hun hoede. Je behoeft voor hen geen bordje neer te zetten met: Wacht u voor den hond! Want ze doen nooit anders dan zich terdege wachten voor alle gevaar, wat het ook zijn kan. ☼ Wij zouden zoo'n bange huismus kunnen uitlachen, als hij voedsel zoekend op den grond telkens de vlucht neemt, dan eens voor enkele ritselende dorre bladeren, even later voor een in den wind flapperenden vaatdoek of zoo iets. Maar de musch weet wel wat ze doet en houdt zich steeds vlucht klaar. Ieder zoo gauw niet verklaard gerucht kan de aanwezigheid van gevaar betekenen, de nadering van een vijand aankondigen of het vleugelkleppen zijn van een roofvogel. ☼ De musch neemt het zekere voor het onzekere op den beganen grond en is steeds op haar hoede.

Foto J. Vijverberg

GRUTTO BIJ ZIJN NEST MET EIEREN

Het verhaal van een wraakneming

5)

DOOR K. KIKUCHI

Vertaald door J. B. SNELLEN EN J. KUMAKURA

(Slot)

DE blinde ging door met spreken: „Als ik door U, den nakomeling van Yamondono, word verslagen, dan ben ik voldaan, maar in dit hotel heb ik jarenlang gewerkt, en 't zou maar last geven; 't is wel wat veel van U gevegd, maar de bedding van de Tone is hier vlakbij, daar zal ik met U naar toe gaan. Maakt U dus gereed”. ☼ De blinde was werkelijk gereed. Werktuigelijk maakte Hachiya zich klaar. Als versuft volgde hij den blinde. De menschen van het hotel keken met verbazing de beiden zwiwend na. Toen ze op straat waren, zwegen ze eerst eenigen tijd, maar nadat ze een eindje geloopt hadden, vroeg de blinde: „Hoe maakt je moeder het?” ☼ „Zij maakt het goed”, zei Hachiya, maar zijn stem klonk niet meer zoo trotsch als straks. ☼ „Yamondono en ik waren wat men noemt boezemvrienden. In alles kwamen onze neigingen overeen, wij waren aan elkaar gewend als lichaam en schaduw, maar op dat oogenblik waren wij door den duivel bezeten en bovendien allebei stomdronken. . . . Nadat ik die zonde begaan had wist ik dat ik mij op die zelfde plaats het leven moest benemen . . . en dat ik mij door mijn moeder en de menschen heb laten weerhouden en het land ben uitgegaan, dat is de fout van mijn leven geweest. . . . In al die twintig jaren is er geen avond voorbijgegaan dat ik niet gepijnigd ben door wroeging omdat ik Yamon-dono

gedood heb. Ik had gedacht dat er geen kans was dat ik, mijn naam noemende¹⁾, verslagen zou worden, want Yamondono had geen zoon. . . . Maar nu heb ik u ontmoet, zoodat mijn zonde uitgedelgd kan worden; dat is een vreugde, zóó groot, dat ze niet onder woorden te brengen is. . . . Mij als bushi was het altijd een ergernis dat mijn leven verlengd werd door het medelijden van de kooplui. . . . Deze fluit heb ik nu ook al niet meer noodig”, dit zeggende, gooide hij de masseursfluit weg. ☼ Al had Hachiya zoo even ook nog zoo zijn best gedaan om voor dien blinde vijandschap te gaan gevoelen, in het diepst van zijn hart wist hij, dat dit hem niet zou gelukken. Hoe dikwijls had hij niet zijn eigen hart willen vermanen, dat het niet dwaselijk mocht verslappen, als hij den vijand zijns vaders zou ontmoeten. Maar hoezeer hij ook zijn best deed, de wil kwam niet bij hem op om het leven van dezen blinden man af te snijden. Tot nu toe had hij het altijd vreemd gevonden dat hij in allerlei omstandigheden met zooveel gemak manslag had gepleegd. ☼ Onder de wandeling naar de rivierbedding had de blinde een tijdlang verteld wat voor een man Hachiya's vader was. Het leek wel of hij het heerlijk vond om de herinnering aan zijn jongelingsjaren tot op den tijd van Yamon's dood op te halen. Hachiya hoorde voor het eerst uit den mond van dezen blinde van het opgewekte karakter van zijn vader, en hij geloofde dat hij van een nieuwe liefde voor hem blaakte. Maar al had hij een nieuwe liefde voor zijn dooden vader, toch kwam er in het geheel geen haat jegens den blinde bij hem

op. Op het laatst zei de blinde dat hij het jammer vond dat hij Hachiya niet kon zien. ☼ Na een poosje kwam voor deze vreemde gezellen de door de stralen der maan beschenen bedding van de Tone in het gezicht. Toen zeide de blinde, zijn stok wegwerpend: „Hachiya-dono, leen mij uw kort zwaard. Ik ben toch ook een bushi. Ik sterf niet met gevouwen handen op de wijze van een hond”, zoo sprekend leende hij Hachiya's ponjaard en ging in stelling staan. Het was al te doorzichtig dat deze vertooning geschiedde uit welwillendheid jegens Hachiya. ☼ In zijn hart dacht Hachiya: „Wat is dat voor een wraakneming, een man te dooden, die berouw heeft van zijn daad en op het punt staat zichzelf het leven te ontzeggen”. ☼ „Hachiya-dono, ben je bang? Kom op!” riep de blinde ter aanmoediging, en droevig weergalmde in den nacht zijn stem door de rivierbedding. Hachiya stond met gevouwen armen in gedachten. ☼ Den volgenden morgen vonden de menschen bij de rivierbedding een lijk. Maar pas veel later bleek dat het lijk van den blinden Magobei te zijn. Want aan dat lijk ontbrak het hoofd. En omdat er een groote wond in den buik was, werd er geloofd dat de betrokkene zichzelf gedood had²⁾. ☼ Hachiya keerde terug naar zijn geboortedorp met het hoofd van zijn vijand. En hij kreeg opslag van honderd koku²⁾. Maar omdat hij nooit duidelijk maakte waar en wanneer hij den vijand verslagen had, ontstond het praatje dat het hoofd van den vijand niet echt was. En er waren zelfs menschen, die lasterden dat hij een lafaard was, die zijn vijand niet had kunnen verslaan. Of het daarom was of ergens anders om, dat weet ik niet, maar hij werd al heel gauw een rōnin. ☼ In de periode Empō (1673—1680) was er in Yedo, Yotsuya Saka-

Foto v. d. Laarse

AVOND

machi, een schermmeester, Suzuki Wakasa, wiens roem wijd en zijd weerklonk. Iemand vertelde dat dat Hachiya in later jaren was.

1) Wanneer iemand zichzelf het leven benam door zijn buik open te snijden maakte zijn beste vriend dikwijls een eind aan den doodstrijd door hem het hoofd af te slaan. Het is duidelijk dat Hachiya den blinde dezen vriendendienst bewezen heeft, al wordt dit door den schrijver verzwegen. 2) koku = eene inhoudsmaat van rijst; in den feodalen tijd werden de traktementen veelal betaald in rijst.

Ontvangen uitgaven

De A.N.W.B. deed ons een nieuw gidsje van Haarlem toekomen, waarin uitstapjes per rijwielt met Haarlem als uitgangspunt worden opgegeven. Een en ander met kaarten verduidelijkt. De prijs van het gidsje, dat aan het Hoofdcensulaat van den A.N.W.B. te Amsterdam, Keizersgracht 588—590 verkrijgbaar is, bedraagt f 0.40. De gekleurde plattegrond afzonderlijk is voor f 0.10 verkrijgbaar.

De Alg. Nederl. Vereen. voor Vreemdelingenverkeer publiceerde een fleurige reclameplaat door MACHIEL WILMINK, waardoor Hollands tulpenpracht den vreemdeling, in het bijzonder den Engelsch-sprekenden vreemdeling, overtuigend vereenvoudigd wordt uitgebeeld.

HENRI ASSELIN getuigt naar ouden trant in een in het Fransch geschreven boekje van de schoonheid van ons vaderland, waarbij Marken en Volendam een belangrijke rol vervullen.

JAN FEITH deed hetzelfde in het Hollandsch, evenals de vorige schrijver op verzoek der A.N.V.V.

Ongetwijfeld heeft de Maatschappij tot redding van drenkelingen in ons waterrijk vaderland een taak te vervullen. Een taak, waaraan ze dan ook al haar zorgen wijdde.

De wandplaten ons toegezonden, vestigen de aandacht op dit werk, waaraan door velen, als ze de wenken van deze wandplaten opvolgen, kan worden deelgenomen.

De plaat is op aanvraag verkrijgbaar bij het Secretariaat der Maatschappij, Rokin 114, Amsterdam.

Een tweede aflevering verscheen van Landen en Volken door J. A. HAMMERTON, uitgave der Uitg.-Maatij. E.N.U.M. te Amsterdam. De watervallen der heele wereld, de bewoners der Salomonseilanden, de oude steden van Turkestan en de Zuidpoollanden leverden stof voor den aantrekkelijk geïllustreerden inhoud.

1) mijn naam noemende, d.w.z. als een samurai.